

Ventilator- og varmetårn
 1800 W/30 W. H: 45 cm.
*season***HEAT**

399,-

Se mere her

Annonce

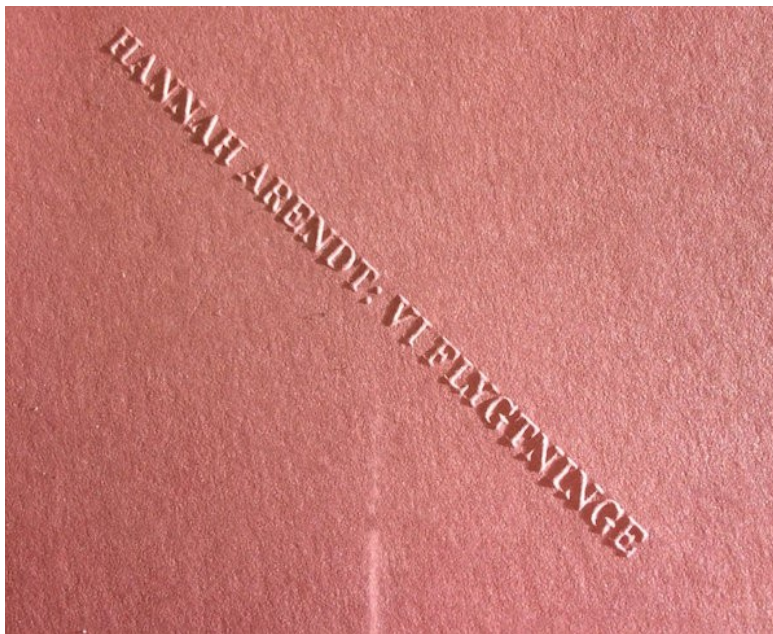

Nytt A-kasse? Modtag tilbud
A-kasse.nu

[HENT TILBUD](#)

Forside (/) Samfund (/samfund) | Kultur (/kultur)

Hannah Arendt: Vi Flygtninge

Flygtningekriser før og nu: hvad vi kan lære af Hannah Arendt

Adam Paulsen anmelder Vi Flygtninge af Hannah Arendt, som netop er kommet i en dansk oversættelse.

Skrevet af

(/adam-paulsen)

Adam Paulsen (/adam-paulsen)
 Lektor i litteraturvidenskab (/adam-paulsen)
 (/adam-paulsen)
 1 artikler
 0 indlæg

Den europæiske flygtningekrise er for en stund blevet fortrængt fra mediernes forsider af Donald Trumps monstrøse forsøg på at lukke USA's grænser for indrejse fra bl.a. Syrien. Forargelsen over den amerikanske præsident har tydeligvis formået at samle Europa igen

oven på de seneste års stridigheder. Men inden man nu værner sig for meget til staldvarmen fra det genetablerede europæiske fællesskab, er det på sin plads med en påmindelse: at Europa ikke har været i stand til at finde en blot tilnærmelsesvis holdbar politisk løsning på flygtningekrisen og de voldsomme rystelser, den har sendt gennem de europæiske institutioner.

Kommunikationsrådgivning

Medietræning, kampagner, TV spot, intern og ekstern kommunikation

kommunikatos.dk

ÅBN

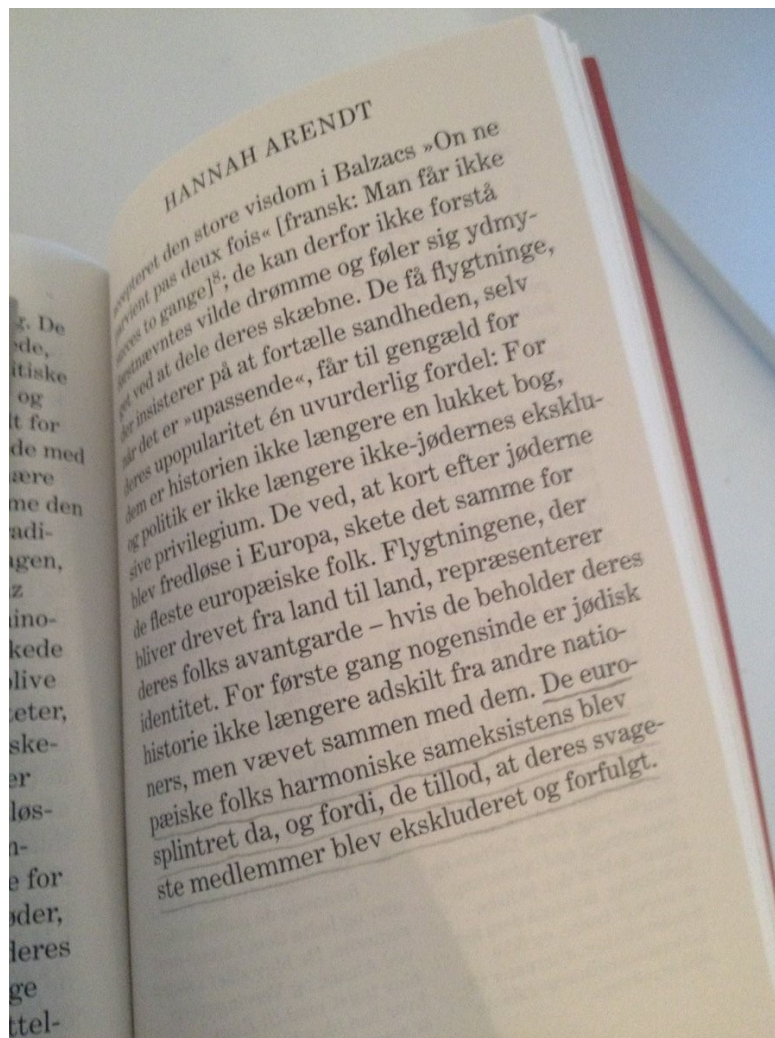
Så meget desto større grund er der til at kippe med flaget for Hannah Arendts brillante lille essay *Vi flygtninge*, der netop er udkommet i dansk oversættelse. For godt nok er teksten skrevet i 1943, dvs. under den sidste store europæiske flygtningekrise, men det er vanskeligt at finde en tekst fra de sidste par år, der er bedre at få forstand af netop nu.

Ikke flygtninge

Som allerede titlen på essayet antyder, var Arendt selv flygtning, og hendes essay er derfor nok så meget en insiders rapport om livet på flugt, der for Arendts eget vedkommende begyndte i sommeren 1933. Hun slap på et hængende hår ud af Tyskland og kom til Paris. Da nazisterne besatte Frankrig i 1940, lykkedes det hende efter en kortvarig internering atter i sidste sekund at undslippe sine forfølgere, og via Lissabon nåede hun i maj 1941 til New York. Her tilbragte hun resten af sit liv, fra 1951 som amerikansk statsborger efter 17 år som statsløs.

Essayet er altså skrevet på et tidspunkt, hvor hun på den ene side befinder sig på sikker afstand af de europæiske uhyrligheder, men på den anden side stadig lever i den limboagtige tilstand, som kendetegner flygtninges prekære status i et fremmed land: på én gang taknemmelig over at være tålt, men udsat for mistænkeliggørelse (er man nu også den, man giver sig ud for at være?) og grundlæggende usikker på fremtiden.

Det er denne situation, essayet lægger ud med at skildre, og det første, man bider mærke i, er den mildt ironiske tone, der kendetegner store dele af teksten. Er emnet patosfyldt, er forfatterens pen det i hvert fald ikke. Her tales selvbevidst og værdigt om den dybeste fornedrelse og med et klart blik for alle de menneskelige dårskeber, som flygtningene – de europæiske jøder – har med sig på flugten.

Første afsnit udstikker rammerne for resten af teksten: "For det første bryder vi os ikke om at blive kaldt 'flygtninge'. Vi kalder hinanden for 'nytilkomne' eller 'immigranter'. Vores aviser bliver skrevet til 'tysktalende amerikanere', og så vidt jeg ved, er der ikke, og har aldrig været, en klub grundlagt af mennesker forfulgt af Hitler, hvis navn antydede, at de var flygtninge."

Allerede disse første linjer antyder, at det eksistentielle også har et principielt legalt aspekt: 'Flygtning' havde hidtil været betegnelsen for en person, der søger tilflugt i et andet land på grund af sine gerninger eller politiske anskuelser. Men det var jo ikke tilfældet her.

Størstedelen af de europæiske jøder var flygtet uden at have gjort sig skyldige i andet end at være dem, de var – nemlig jøder. Og hvad værre var: Det var en identitet, som kun de færreste ønskede.

Antisemitiske jøder

Igennem århundreder havde de europæiske jøder gjort, hvad de kunne, for at slippe af med deres jødiskhed ved at frasige sig deres kultur, lade sig døbe og assimilere indtil selvfornægtelse – alt sammen for at få adgang til det nationale fællesskab på lige vilkår med deres kristenfødt medborgere. Men porten til det forjættede land var og forblev lukket, og uanset hvor meget de hamrede på den, demonstrerede nationalt sindelag og den rette antisemitiske ånd (denne gang vendt mod de nytilkomne østeuropæiske jøder), klæbede den jødiske identitet til dem.

Det er for Arendt essensen af århundreders mislykket assimilationsbestræbelse: "Selv om de hele tiden beviste deres ikke-jødiskhed, forblev de alligevel jøder."

Arendt har et usædvanlig skarpt blik for den tragedie, dette forgæves forsøg på at lade sig assimilere har været for jøderne. Af og til synes man måske næsten, at hun går for hårdt til den, når hun svinger krabasken over sine stakkels brødre og søstre.

Fx i beskrivelsen af den (fiktive) hr. Cohn fra Berlin, der altid har været 150 procent tysk, indtil Hitlers magtovertagelse tvinger ham i eksil i Prag. Her bliver han "en lige så sand og loyal tjekkisk patriot", indtil han udvises fra Sudeterlandet i 1937 og drager videre til Wien, "hvilket selvfølgelig krævede en vis portion østrigsk patriotisme".

Hr. Cohns tur ender i Paris, som han efter at have "oparbejdet store evner inden for ønsketænkning" pure nægter at forlade igen. Alt imens Arendt og andre, mindre virkelighedsresistente flygtninge skynder sig ud af landet, forbereder den stakkels hr. Cohn sin "tilpasning til den franske nation", hvorpå Arendt afbryder fortællingen: "Jeg må hellere lade være med at fortsætte historien om hr. Cohns eventyr."

Det er kuldslået på grænsen til det kyniske, men det tjener et formål. Budskabet i *Vi flygtninge* er nemlig meget klart: Så længe hr. Cohn ikke kan beslutte sig til at være den, han rent faktisk er, nemlig jøde, vil han ingenting være.

"Hvad end vi gør, hvad end vi lader, som om vi er, afslører vi intet andet end vores eget sindssyge begær efter at forandre os, at blive til noget andet, noget andet end jøder."

I stedet for at give sig ud for at være nogen, man ikke er, bør jøderne altså tage deres jødiske identitet på sig, uanset omkostningerne. Det vil ikke alene fritage dem for igen og igen at støde panden imod en mur uden at være kommet tættere på deres mål, det vil også give dem selvrespekt og værdighed.

Nøgne mennesker

Arendt er imidlertid ikke først og fremmest interesseret i sine skæbnefællers psykosociale trivsel eller dens mulige kollektive realisering i en fremtidig jødisk nationalstat. Hendes pointe er faktisk den stik modsatte: Ved at fortælle sandheden om sig selv vil de statsløse jøder tage den skæbne på sig, der rammer mennesker, som ikke er andet end mennesker – "ubeskyttet af konkrete love og politiske konventioner". Jøderne vil kort sagt vise os, hvad det vil sige at være et menneske og intet andet end et menneske, strippet for alle borgerlige og civile rettigheder, som normalt beskytter os i vores statsborgerlige eksistens.

Hvis det lyder bekendt, kunne forklaringen være, at Arendts forestilling om flygtningen som det nøgne liv siden er blevet taget op af den italienske filosof Giorgio Agamben i *Homo sacer*, som netop betyder det nøgne liv.

Vi flygtninge blev oprindelig skrevet til det jødiske tidsskrift *Menoah Journal* og er ikke meget mere end tyve sider lang. Det sætter selvfølgelig sine begrænsninger for argumentets udfoldelse, og der er vitterlig meget i teksten, der kun lige akkurat antydes eller strejfs i forbifarten.

Hvad der måske især vil falde den nutidige læser for brystet, er Arendts tilsyneladende elitære holdning til flygtningespørgsmålet, som også skimtes i historien om hr. Cohn.

Det bliver endnu tydeligere på de sidste sider af essayet, hvor hun med et begrebspar hentet hos den fransk-jødiske anarkist Bernard Lazare, modstiller "parvenue" – den grådige opkomling, der fornægter sin jødiskhed, men paradoksalt nok alligevel inkarnerer "alle jødiske laster" – og den "bevidste paria", den stolte fredløse, der omvendt har taget den jødiske identitet på sig og repræsenterer "alle de jødiske kvaliteter". Her viderefører Arendt (og Lazare) en lang tradition for jødisk selvhad med brug af en stribe klassiske antisemitiske stereotyper.

Når det er sagt, bør det retfærdigvis tilføjes, at Arendts elitisme er af en ganske særlig art, idet dens *raison d'être* netop er påpegningsen af, at vi alle er ens. Den pointe er selvsagt ikke mindre aktuell i dag end i 1943.

Endnu en gang minder flygtningene os om et politisk problem, som selv nok så mange gode viljer og erklæringer ikke kan løse: at menneskerettighederne støder på grund i mødet med virkeligheden, akkurat som de gjorde det, da Arendt skrev sit essay. For den statsløse flygtning har netop ingen rettigheder. Vejen til rettighederne går derfor, som Arendt formulerede det nogle år senere, via "retten til at have rettigheder", dvs. den fundamentale ret til at være en del af et fællesskab, som alle mennesker har. At vi skulle være tættere på en løsning af det problem i dag, synes ikke klart.

-

Bogen er udgivet på Forlaget Slagmark, oversat og med efterord af Mikkel Flohr.

RELATEREDE ARTIKLER

Spies, giv aflad og vær glad! (/artikler/Spies-deler-vandene-med-deres-nye-kampagne) - Med den nye kampagne "Giv en hånd - uden at røre en finger" har Spies Rejser både vakt harme og sympati i deres forsøg p...

Interview med Spies om deres Lesbos-kampagne (/artikler/Spies-forsvarer-sin-noedhjaelpsannonce-godt) - Folk på Lesbos vil gerne have hjælp - ved at turisterne kommer tilbage. Det gør Spies noget ved. Og selvom en annonce ru...

Sådan overlever du Clement afbrydelse efter afbrydelse (/artikler/Uffe-Elbaek-interview-Vi-ses-hos-Clement-) - Forleden var det Uffe Elbæks (Å) tur til at besøge Clement Kjersgaard i programmet "Vi ses hos Clement". Emnet var flygt...

Danmark: Den verdensberømte smykketyv (/artikler/Danmarks-omdoemme-til-revurdering-efter-smykkelovens-indtog) - Kan Frikadellegate og smykkeloven trumfe H.C. Andersen og bacon i kampen om Danmarks internationale omdømme? En ny under...

Europa findes ikke (/artikler/Anmeldelse-af-slavoj-zizeks-den-nye-klassekamp) - Det vakte ikke just begejstring på den internationale venstrefløj, da Slavoj Žižek i september sidste år kommenterede på...

#seminbogsamling (/artikler/Kommunikationsspeciale-seminbogsamling---skoenlitteraturens-smagsdommere-paa-sociale-medier-) - Dette speciale tager afsæt i at undersøge, hvordan nogle bogbloggere kan betragtes som skønlitterære smagsdommere.

I terroristens mørkekammer (/artikler/Fauda-Netflix-anmeldelse-israelsk-palaestinensisk-drama-serie) - Den israelske serie 'Fauda' er blevet et internationalt hit. TV-serien går modigt, poetisk og brutalt ind i terrorens in...

Giv din stemme

4,4/5

12 stemmer

KOMMENTARER

UDVALGTE JOB (/KOMMUNIKATION-JOB)

Alinea

ECOMONT

Marketingchef (/kommunikation-job/alinea-marketingchef)

Frist: 10. juni

Kommunikationskonsulent (/kommunikation-job/holbaek-)

Frist: 8. juni

Sundhedsjournalist (/kommunikation-job/trial-)

Frist: 28. maj

(/kommunikation-

Kommunikationskonsulent (/kommunikation-job/vive-

Frist: 11. juni kl. 12.00

(/kommunikation-job/skattestytelsen-

Kommunikations- og analysemedarbejdere

Frist: 28. maj

(/kommunikation-job/toldstyrelsen-
Strategisk kommunikator (/kommunikation-

Frist: 26. maj kl. 12.00